

به نام خداوند جان و خرد

سؤالات امتحان درس: فارسی ۲		رشته: همه رشته‌ها	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه
پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحات: ۴ صفحه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۰۱/۲۹
دانش آموزان مدارس شهر تهران در میان نوبت دوم سال ۱۴۰۲		اداره آموزش و پرورش شهر تهران		
ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)			
نمره				
	قلمرو زبانی (۷ نمره)			
۱	عبارت زیر، در توضیح کدام واژه آمده است؟ «آن است که خداوند، اسباب را موافق خواهش بنده، مهیا کند تا خواهش او به نتیجه برسد.»	الف) اقبال ب) توفیق پ) چاشنی ت) حلاوت	۰/۲۵	
۲	در همه ابیات زیر، به جز بیت ..... معادلی معنایی برای واژه «رایت» آمده است. الف) یکی را به سر برفرازی درفش ب) سری مباد که بر خط بندگی تو نیست پ) صبح صادق، بیرق نور از افق چون برکشید ت) شهرت حسن گند زمزمه عشق، بلند	یکی را گنی تنگ بر پای کفش و گر بود به سر نیزه باد چون پرچم خسرو سیارگان از باختر، لشکر کشید شد ز یوسف، سخن عشق زلیخا مشهور	۰/۲۵	
۳	با توجه به عبارت و بیت زیر، معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) از هر طرف، <u>نغیر</u> بر آمد. ب) جز تو که فرات <u>رشحه‌ای</u> از یم توست	دریا نشنیدم که کشد مشک به دوش	۰/۵	
۴	کدام یک از ابیات زیر، فاقد <u>غلط</u> املایی است؟ الف) پرواز شدند و پر گشودند به عرش ب) بز زخم، این مرحم عاشق است	هر چند که دست بسته بودند آنها که بی زخم مردن، غم عاشق است	۰/۲۵	
۵	در متن «بوالحسن بولانی و پسرش بوبکر، اندک مایع ضیعتی دارند. یک کیسه به پدر باید داد و یک کیسه به پسر؛ تا فراخ تر بتوانند زیست و ما حق این نعمت تن درستی که باز یافتیم، لختی گذارده باشیم» املای چند واژه، <u>غلط</u> است؟	۰/۲۵		
۶	در متن زیر، املای دو واژه، <u>غلط</u> است؛ شکل درست آنها را بنویسید. «خاک ذلیل را از حضرت عزت به چندین اعزاز می خوانند و خاک در کمال مزلت و خاری، با حضرت عزت و کبریایی، چندین ناز می کند و با این همه، حضرت غنا، دیگری را به جای او نخواند و این سر با دیگری در میان ننهاد.»	۰/۵		
۷	در هریک از ابیات و عبارات زیر، شکل درست واژه‌ها را، از دیدگاه املایی، برگزینید. الف) بدر در میدان او (حلالی / هلالی) بودی. ب) چو (غلنید / غلطید) در خاک آن ژنده فیل / بزد بوسه بر دست او جبرئیل پ) سپیده فردای گنجه با نهیب و (صفیر / سفیر) گلوله‌های توپ روس، باز شد. ت) چون موسم حج رسید (برخواست / برخواست) / اشتر طلبید و محمل آراست	۱		
۸	شاعر، مصراع نخست کدام یک از ابیات زیر را به «شیوه بلاغی» سروده است؟ الف) سپر بر سر آورد شیر اله ب) بر مصطفی بهر رخصت دوید	علم کرد شمشیر آن اژدها از او خواست دستوری اما ندید	۰/۲۵	
۹	نقش دستوری «-م» در مصراع «آزاد کن از بلای عشقم» در کدام یک از بیت‌های زیر، نظیری دارد؟ الف) پرورده عشق شد سرشتم ب) کز عشق به غایتی رسانم	جز عشق مباد سرنوشتم کاو ماند اگر چه من نمانم	۰/۲۵	
۱۰	نقش دستوری واژه «فریاد زنان» در عبارت «وی از بیم بر خود می پیچد و فریاد زنان از خواب برمی خیزد.» چیست؟	۰/۲۵		
	ادامه سؤالات در صفحه دوم			

به نام خداوند جان و خرد

سؤالات امتحان درس: فارسی ۲		رشته: همه رشته‌ها	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه
پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحات: ۴ صفحه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۰۱/۲۹
دانش آموزان مدارس شهر تهران در میان نوبت دوم سال ۱۴۰۲		اداره آموزش و پرورش شهر تهران		
ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)			
۱۱	بین واژه «رنگ» و یکی از واژگان ابیات زیر، رابطه «تضمن» برقرار است. آن واژه را مشخص کنید. «ای باد، بال‌های مرا با خودت ببر امشب به میهمانی آن بی‌ستاره‌ها دستم ببین ز خالی این روزها پر است در شعله‌های سبز نیایش گداختم	برگرد و های‌های مرا با خودت ببر فانوس گریه‌های مرا با خودت ببر تنها خدا خدای مرا با خودت ببر خاکستر دعای مرا با خودت ببر	۰/۲۵	
۱۲	کدام‌یک از واژه‌های مشخص شده در بیت «به سوی هژبر زیان کرد رو / به پیشش برآمد شه جنگ‌جو» در گذر زمان، وضعیتی همچون واژه «بخایید» در بیت زیر دارد؟ «بیفشرد چون کوه پا بر زمین بخایید دندان به دندان کین»		۰/۲۵	
۱۳	با توجه به عبارت «این مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط، قلم در نهاد. تا نزدیک نماز پیشین، از این مهمات فارغ شده بود و خیل‌تاشان و سوار را گسیل کرده، پس رقعتی نبشت به امیر و هرچه کرده بود، باز نمود و مرا داد.» همه واژه‌های زیر، به جز ..... با از دست دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنایی جدید، به دوران بعد منتقل شده‌اند. الف) دبیر      ب) رقعت      پ) کافی      ت) مهمات		۰/۲۵	
۱۴	در نوشته زیر، نوع وابسته‌های پیشین را، به ترتیب، بنویسید. (دو مورد مدنظر است). «به سفارش آغا محمدخان، فرزند دوم خود را با اعطای نشان ولایت‌عهدی، راهی دارالسلطنه تبریز کرده بود. تبریز، این شهر کهن، مرکز فرماندهی خط مقدم دفاع در برابر دست‌درازی‌های همسایه شمالی ایران، یعنی روسیه بود.»		۰/۵	
۱۵	در سروده‌های زیر، تفاوت فعل «شد» را از دیدگاه معنایی بررسی کنید. الف) هنر خوار شد، جادویی ارجمند ب) یقین مرد را دیده، بیننده کرد نهان راستی، آشکارا گزند شد و تکیه بر آفریننده کرد		۰/۵	
۱۶	در متن «در داستان‌های ایران و اساطیر باستان، چهره انقلابی کاوه آهنگر، بی‌نظیر است و پیش‌بند چرمین او، درفش‌ی بود که بر ضد پادشاه وقت، ضحاک برافراشت.» الف) نمونه‌ای از کاربرد نقش تبعی «بدل» را مشخص کنید. ب) واژه «چرمین»، «صفت فاعلی» است یا «صفت نسبی»؟		۰/۲۵ ۰/۲۵	
۱۷	در متن «با بونصر بگفتم. سجده شکر کرد خدای را عزوجل بر سلامت امیر و نامه نبشته آمد. و مرا گفت: بستان؛ در هر کیسه، هزار مثقال زر پاره است. بونصر را بگوی که زرهاست که پدر ما از غزو هندوستان آورده‌است.» الف) نقش دستوری واژه مشخص شده چیست؟ ب) آخرین جمله سطر دوم، «ساده» است یا «مرکب»؟ پ) کدام جمله به صورت «مجهول» به کار رفته‌است؟ شکل معلوم آن را بنویسید.		۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵	
	قلمرو ادبی (۵ نمره)			
۱۸	جای خالی عبارت زیر را، به درستی، پر کنید. «شاعران در سرودن منظومه‌های بلند داستانی، غالباً از قالب ..... بهره می‌گیرند.»		۰/۲۵	
۱۹	کاربرد واژگان قافیه در بیت زیر، سبب خلق کدام آرایه ادبی شده‌است؟ «وقت است تا برگ سفر، بر باره بندیم دل بر عبور از سد خار و خاره بندیم»		۰/۲۵	
۲۰	شاعر، کدام بخش از سروده زیر را، به آرایه ادبی «تشخیص» مزین نموده‌است؟ «یک بار هم ای عشق من، از عقل میندیش بگذار که دل، حل بکند مسئله‌ها را»		۰/۲۵	

به نام خداوند جان و خرد

مدت امتحان: ۸۵ دقیقه		ساعات شروع: ۸ صبح		رشته: همه رشته‌ها		سؤالات امتحان درس: فارسی ۲	
تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۰۱/۲۹		نام و نام خانوادگی:		تعداد صفحات: ۴ صفحه		پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	
اداره آموزش و پرورش شهر تهران				دانش آموزان مدارس شهر تهران در میان نوبت دوم سال ۱۴۰۲			
ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)						نمره
۲۱	معنای حقیقی واژه‌ای که در بیت زیر، در مفهوم مجازی به کار رفته، چیست؟ «چو کاوه برون شد ز درگاه شاه بر او انجمن گشت بازارگاه»						۰/۲۵
۲۲	کدام سطر از سروده زیر، نمایانگر کاربرد آرایه ادبی «تضمین» است؟ بیداری زمان را با من بخوان به فریاد ور مرد خواب و خفتی رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن						۰/۲۵
۲۳	در تشبیه بیت زیر، «مشبّه‌به» کدام است؟ «چه از تیر و چه از تیغ، شما روی نتابید که در جوشن عشقید که در کرب و بلا یبید»						۰/۲۵
۲۴	کاربرد واژگان مشخص شده در بیت زیر، کدام آرایه ادبی را پدید آورده است؟ «با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست»						۰/۲۵
۲۵	عبارت «در زبان فارسی احدی نتوانسته است مانند او حرف بزند و در عین حال، نظیر حرف زدن او را هر روز، در هر کوچه و بازار می شنویم» کدام ویژگی کلام سعدی را خاطرنشان می سازد؟ (ذکر «اصطلاحی ادبی» مدنظر است).						۰/۲۵
۲۶	هر یک از قسمت‌های مشخص شده در ابیات زیر، نمایانگر کاربرد کدام آرایه ادبی است؟ الف) گر من نظری به سنگ بر، بگمارم ب) از این سد روان در دیده شاه از سنگ، دلی سوخته بیرون آرم ز هر موجی هزاران نیش می رفت						۰/۵
۲۷	آرایه ادبی مشهود در هر بیت را از کمانک برابر آن برگزینید. الف) چو آن آهنین کوه آمد به دشت ب) کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق همه رزمگه کوه فولاد گشت (اغراق / حس آمیزی) بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی (ایهام / متناقض نما)						۰/۵
۲۸	کتاب «چشمه روشن» نوشته کیست؟						۰/۲۵
۲۹	نویسنده کدام کتاب‌ها، مشترک است؟ «بهارستان، تحفه الاحرار، حمله حیدری، روضه خلد، فرهاد و شیرین، لیلی و مجنون»						۰/۲۵
۳۰	درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را تعیین کنید. الف) «زندان موصل» نوشته «اصغر رباط جزی» است. درست <input type="checkbox"/> نادرست <input type="checkbox"/> ب) «فریدون تولی» از سرایندگان «چهارپاره» است. درست <input type="checkbox"/> نادرست <input type="checkbox"/>						۰/۵
۳۱	ابیات زیر را، به شکلی درست، کامل کنید. الف) ..... ب) گفتند یافت می نشود؛ جسته ایم ما به چشمان من، کیمیا خاک توست .....						۱
قلمرو فکری (۸ نمره)							
۳۲	مصراع دوم بیت زیر، مخاطب را، از چه صفتی بر حذر می دارد؟ «برو شیر درنده باش، ای دغل مینداز خود را چو روباه شل»						۰/۲۵
ادامه سؤالات در صفحه چهارم							

به نام خداوند جان و خرد

سؤالات امتحان درس: فارسی ۲		رشته: همه رشته‌ها	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه				
پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحات: ۴ صفحه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۰۱/۲۹				
دانش آموزان مدارس شهر تهران در میان نوبت دوم سال ۱۴۰۲		اداره آموزش و پرورش شهر تهران						
ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)							
۳۳	هریک از ابیات مذکور در ستون «الف»، بیانگر کدام یک از مفاهیم ذکر شده در ستون «ب» است؟ (یک مورد اضافه است).	<table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) چون شیر به خود سپه‌شکن باش ب) گرچه ز شراب عشق مستم پ) از هر کران بانگ رحیل آید به گوشم</td> <td>۱) خودآتهامی ۲) خودآتکایی ۳) پایداری در عشق ۴) بی‌نیازی از مادیات</td> </tr> </tbody> </table>			الف	ب	الف) چون شیر به خود سپه‌شکن باش ب) گرچه ز شراب عشق مستم پ) از هر کران بانگ رحیل آید به گوشم	۱) خودآتهامی ۲) خودآتکایی ۳) پایداری در عشق ۴) بی‌نیازی از مادیات
الف	ب							
الف) چون شیر به خود سپه‌شکن باش ب) گرچه ز شراب عشق مستم پ) از هر کران بانگ رحیل آید به گوشم	۱) خودآتهامی ۲) خودآتکایی ۳) پایداری در عشق ۴) بی‌نیازی از مادیات							
۳۴	شاعر در بیت «زور داری، چون نداری علم کار / لاف آن نتوان به آسانی زدن» چه عملی را ناپسند دانسته است؟							
۳۵	مقصود فردوسی از «پایمردان دیو» در بیت زیر، چه کسانی است؟ «خروشید کای پایمردان دیو بریده دل از ترس گیهان خدیو»							
۳۶	«خواجوی کرمانی» در بیت زیر، چه کسی را سزاوار آگاهی از اسرار عشق می‌داند؟ «نیست جانش محرم اسرار عشق هر که را در جان، غم جانانه نیست»							
۳۷	مراد از «مشتی خاک» در عبارت زیر، چیست؟ «الطاف الوهیت و حکمت ربوبیت، به سرملایکه فرو می‌گفت: اِنِّی اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ، شما چه دانید که ما را با این مشتی خاک، چه کارها از ازل تا ابد در پیش است؟ معذورید که شما را سر و کار با عشق نبوده است.»							
۳۸	مفهوم جمله پایانی عبارت زیر، چیست؟ «من چون این حکایت‌ها را می‌شنیدم و می‌خواندم و عکس‌ها را می‌دیدم، لبریز می‌شدم؛ سراچه ذهنم آماس می‌کرد.»							
۳۹	مقصود از «بیعت کردن با گل لاله» در بیت زیر چیست؟ «بیا با گل لاله، بیعت کنیم که آلاله‌ها را حمایت کنیم»							
۴۰	بیت زیر، کدام ویژگی «مجنون» را خاطر نشان می‌سازد؟ «از عمر من آن چه هست بر جای بستان و به عمر لیلی افزای»							
۴۱	مولانا جلال‌الدین بلخی در بیت زیر، چه عاملی را اسباب دروغ و افسوس دانسته است؟ «برای من مگری و مگو: دریغ! دریغ! به دام دیو درافتی، دریغ آن باشد»							
۴۲	در بیت زیر - که از زبان ضحاک بیان شده است - مراد از دشمن کیست؟ «مرا در نهانی یکی دشمن است که بر بخردان این سخن، روشن است»							
۴۳	ابیات زیر، کدام ویژگی عاشقان را، مشترکاً، مورد تأکید قرار داده‌اند؟ «ای مرغ سحر، عشق ز پروانه بیاموز مگو سوخت جان من از فرط عشق کان سوخته را جان شد و آواز نیامد» «خموشی است هان، اولین شرط عشق»							
۴۴	مفهوم فعل به‌کار رفته از مصدر «انداختن» را در بیت‌های زیر، مقایسه کنید. الف) در زمان انداخت شمشیر آن علی ب) به نام خدای جهان آفرین کرد او اندر غزایش کاهلی بینداخت شمشیر را شاه دین							
ادامه سوالات در صفحه پنجم								

به نام خداوند جان و خرد

سؤالات امتحان درس: فارسی ۲	رشته: همه رشته‌ها	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۵ دقیقه
پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات: ۴ صفحه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۰۱/۲۹
دانش آموزان مدارس شهر تهران در میان نوبت دوم سال ۱۴۰۲		اداره آموزش و پرورش شهر تهران	
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
۴۵	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.		
۰/۲۵	الف) بازگشتم با نامه توقیعی.		
۰/۲۵	ب) بخایید دندان به دندان کین		
۰/۵	پ) یاران الحاح کردند و مرا به تفرج بردند.		
۰/۵	ت) ابلیس را چون در دل آدم بار ندادند، مردود همه جهان گشت.		
۰/۵	ث) هلا منکر جان و جانان ما		
۰/۵	بزن زخم انکار بر جان ما		
۰/۵	ج) هر روز خنیده نام تر گشت		
۰/۵	در شیفگی تمام تر گشت		
۰/۵	چ) گرم ورزد آن سر که مغزی در اوست		
۰/۵	که دون همتانند بی مغز و پوست		
۰/۵	ح) بیوید کاین مهتر آهرمن است		
۰/۵	جهان آفرین را به دل دشمن است		
۰/۵	خ) جانان من، برخیز بر جولان برانیم		
۰/۵	زان جا به جولان تا خط لبنان برانیم		
۲۰	جمع نمرات	پیروز باشید	